

KNJIŽNICA
IVANA TAVČARJA
ŠKOFJALOKA

POROČILO O DELU

PRORAČUNSKO LETO 2011

KNJIŽNICA IVANA TAVČARJA ŠKOFJA LOKA, Šolska ulica 6, 4220

Škofja Loka

Tel.: 04 511 25 00, GSM: 051 341 126, Faks: 04 511 25 10,

E-naslov: info@knjiznica-skofjaloka.si

DŠ: 27048870, Matična številka: 5052963, TRR: 01322-6030374492

KAZALO

1. UVOD.....	3
2. FINANČNO POSLOVANJE.....	5
3. NABAVA IN OBDELAVA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA (KG).....	6
4. VPIS IN ODPIS KNJIŽNIČNEGA GRADIVA.....	7
5. ČLANSTVO, OBISK, IZPOSOJA.....	8
6. INFORMACIJSKA DEJAVNOST IN AVTOMATIZACIJA KNJIŽNIČNEGA POSLOVANJA....	10
7. DOMOZNANSKA DEJAVNOST.....	11
8. PRIREDITVE.....	12
9. NABAVA OSNOVNIH SREDSTEV IN INVESTICIJE.....	12
10. IZOBRAŽEVANJE.....	
11. UPRAVLJANJE KADROV.....	14
12. SKLEP.....	14

Priloge:	Tabela 1	<u>Temeljna zaloga knjižničnega gradiva 2011</u>
	Tabela 2	<u>Obisk in izposoja</u> v obdobju januar – december 2011 (Škofja Loka)
	Tabela 2a	<u>Obisk in izposoja</u> v obdobju januar – december 2011 (krajevne knjižnice)
	Tabela 3	<u>Prireditve</u> – v obdobju januar – december 2011
	Tabela 4	<u>Člani 2011</u>

1. UVOD

A. Zakonske in druge pravne podlage

Poslanstvo Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka je omogočiti vsem prebivalcem na območju delovanja knjižnice neomejen dostop do knjižničnega gradiva in informacij ter informacijskih in kulturnih storitev, kakor jih določajo zakoni in drugi predpisi in kakor izhajajo iz tradicije knjižnice in njenega okolja.

V povezavi s tem je v današnjem času potrebno razmišljati tudi o umestitvi tradicionalne knjižnične ponudbe v sodobno okolje komunikacijske in informacijske tehnologije.

Delovno področje javnega zavoda Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka pojasnjujejo in utemeljujejo naslednje zakonske in druge pravne podlage:

- Zakon o zavodih (Ur. I. RS, št. 12/91, 8/96)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) (Ur. I. RS. Št. 96/2002)
- Zakon o knjižničarstvu (Ur. I. RS, št. 87/2001)
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka ((Ur. I. RS, št. 65/2005)
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (Ur. I. RS. Št. 19/2003)
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. I. RS. Št. 73/2003)
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. I. RS, št. 29/2003)
- Uredba o metodologiji za določitev osnov za izračun sredstev za izvajanje javne službe na področju kulture (Ur. I. RS, št. 100/ 2003)
- Pravilnik o razvidu knjižnic (Ur. I. RS, št. 105/2003)
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Ur. I. RS, št. 88/2003)
- Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo (Ur. L. RS, št. 127/2004)
- Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah (Ur. L. RS, št. 43/2004)
- Zakon o računovodstvu
- Zakon o javnih financah
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Ur. L. RS 20/2004)
- Standardi za splošne knjižnice 2005-2015
- Nacionalni program kulture
- Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka

Naše temeljne naloge so opredeljene tudi v Manifestu o splošnoizobraževalnih knjižnicah, ki je bil sprejet na 10. seji Mednarodnega sveta za Splošni informacijski sistem v Parizu leta 1994 v okviru Unesca in v sodelovanju z Mednarodno federacijo knjižničarskih združenj IFLA.

B. Velikost zavoda

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka deluje na območju štirih občin soustanoviteljic, s sedežem v Občini Škofja Loka. Soustanoviteljice knjižnice so poleg sedežne občine še Občine Gorenja vas – Poljane, Železniki in Žiri.

Zavod ima v svojem sestavu 9 enot, ki delujejo na področju z 41.733 prebivalci. V Občini Škofja Loka poleg osrednje matične knjižnice delujeta še krajevna knjižnica na Trati s stalno knjižno zalogo in izposojevalno mesto v Domu oskrbovancev v sklopu CSS Škofja Loka; v Občini Gorenja vas – Poljane imata stalno knjižno zalogo Krajevna knjižnica Gorenja vas in Krajevna knjižnica Poljane, v izposojevalni enoti Sovodenj pa se prav tako izgrajuje stalna knjižna zaloga; v Občini Železniki deluje Krajevna knjižnica Železniki, izposojevalna enota Sorica pa je v mirovanju; v Občini Žiri ima stalno knjižno zalogo Krajevna knjižnica Žiri.

Število redno zaposlenih v letu 2011 je bilo: 17

C. Cilji in doseganje zastavljenih ciljev

Dolgoročni cilji zavoda so v prvi vrsti:

- pridobitev ustreznih prostorov za vse enote KIT Škofja Loka;
- povečanje števila zaposlenih;
- izobraževanje zaposlenih.

Letni cilji:

- izboljšanje temeljne zaloge knjižničnega gradiva in povečanje nakupa neknjižnega gradiva;
- povečanje števila včlanjenih bralcev;
- povečanje števila obiskov in izposojenega knjižničnega gradiva;
- izboljšanje IKT opreme;
- izvajanje obknjižničnih, bibliopedagoških dejavnosti;
- sodelovanje z drugimi izobraževalnimi in kulturnimi ustanovami na območju delovanja zavoda.

Rezultati doseganja letnih ciljev so razvidni in opredeljeni v posameznih poglavjih poslovnega poročila in so z izjemo prenavljanja organizacijskih enot uspešni.

Nerešena ostaja prostorska problematika osrednje knjižnice v Škofji Loki.

D. Zagotavljanje finančnih sredstev

Občine – ustanoviteljice Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka – zagotavljajo sredstva za:

- knjižnično gradivo,
- materialne stroške,
- stroške dela zaposlenih,
- in nakup opreme ter vzdrževanje.

Knjižnica finančna sredstva pridobiva tudi na razpisih Ministrstva za kulturo :

- za knjižnično gradivo,
- za informacijsko-komunikacijsko tehnologijo.

Pomemben vir sredstev so tudi sredstva, ki jih pridobimo sami:

- iz dejavnosti (članarine, zamudnine),
- sponzoriranje, donacije.

V finančnem načrtu Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka za leto 2011 smo upoštevali:

- navodila za pripravo proračunov za leto 2011;
- dejanske potrebe knjižnice;
- zakonodajo s področja knjižničarstva.

2. FINANČNO POSLOVANJE

Ugotovimo lahko, da smo bili v letu 2011 pri doseganju ciljev kljub slabšim finančnim pogojem poslovanja uspešni. Knjižnica je dosegla večino s programom dela in finančnim načrtom zastavljenih ciljev. Ugotavljamo pa, da na doseganje ciljev v veliki meri vplivajo tako premajhni prostori kot tudi podzaposlenost strokovnih delavcev. V letu 2011 knjižnica ni bila uspešna pri kandidaturi za pridobitev javnih delavcev.

Poudariti je potrebno, da s planiranimi zneski ob večjem deležu lastnih sredstev realiziramo lokalne naloge v posameznih občinah, da pa večina občin ne dosega planiranih zneskov za nakup knjižničnega gradiva. Povprečno ceno knjižnične enote planira svetovalna služba na Ministrstvu za kulturo.

Občine ustanoviteljice so sicer glede na finančni načrt (FN) za leto 2011 sredstva odobrile in realizirale takole (brez investicij, med katera sodijo tudi sredstva za knjižnično gradivo):

Občina	Realizacija 2010	Realizacija 2011	2010/2011 IND
Škofja Loka - javna dela	381.127 16.225	361.316 0	95 0
Gorenja vas-Poljane	70.515	82.074	116
Železniki	59.135	62.617	106
Žiri	55.915	54.478	97
Občine skupaj	582.917	560.484	96
Drugi viri sredstev (članarine, zamudnine, fotokopiranje)	91.088	99.610	109
Drugi prihodki (prodaja proizvodov in storitev, obresti)	3.641	11.090	404
Skupaj	697.836	673.678	97

Sredstva, namenjena osnovni dejavnosti – nabavi knjižničnega gradiva, pa so bila planirana, oz. realizirana takole:

Občina	Leto 2010	Predlog FN 2011	Realizacija 2011	%	2010/11 IND
Škofja Loka	54.784	63.700	54.784	86 %	100
Gorenja vas-Poljane	15.000	20.490	15.000	73 %	100
Železniki	9.392	18.900	9.500	50 %	101
Žiri	9.000	13.830	9.000	65 %	100
Ministrstvo za kulturo	57.848	99.930	61.102	61 %	95
Drugi viri sredstev	16.577	14.625	6.110	42 %	63
Skupaj	162.601	231.475	155.496	67 %	96

Posamezne občine so na vsakega svojega prebivalca namenile naslednja sredstva za knjižničarsko dejavnost in za knjižnično gradivo:

Občina	skupna sredstva 2010	skupna sredstva 2011	Indeks	sredstva za KG 2010	sredstva za KG 2011	Indeks
Škofja Loka	19,95	18,27	92	2,42	2,41	100
Gorenja vas-Poljane	11,97	13,34	111	2,10	2,06	98
Železniki	10,12	10,64	105	1,39	1,40	100
Žiri	13,24	12,97	98	1,83	1,84	100
Ministrstvo za kult.	-	-	-	1,39	1,46	105

Za izpolnjevanje veljavnega normativa nakupa **250 enot knjižničnih gradiv na 1000 prebivalcev**, ob povprečni ceni kupljene enote knjižničnega gradiva **19,25 EUR** v letu 2011 in ob predpostavki, da 50 % cene financira Ministrstvo za kulturo, bi bil potreben znesek, ki bi ga namenila vsaka občina za nakup KG, **2,4 EUR na prebivalca**, ki ga dosega in presega le Občina Škofja Loka.

Povprečna cena knjige, ki so jo priporočile strokovne službe pri Ministrstvu za kulturo v javnem razpisu že za leto 2009 znaša **23 EUR**. Po tem izračunu bi občine za vsakega občana morale prispevati **2,87 EUR** za nabavo knjižničnih gradiv, česar pa ne dosega nobena občina.

Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka je lani sicer uspelo z različnimi poslovnimi aktivnostmi znižati povprečno ceno na zgoraj navedeni znesek **19,25 EUR** po izvodu.

Glede na celotni prihodek knjižnice je znašala vrednost dejavnosti **20,62 EUR na prebivalca**, kar je sicer za 0,28 EUR **več kot v letu 2010**, to pa je **za 8,47 EUR manj kot je slovensko povprečje** za leto 2010, ki je znašalo 29,09 EUR na prebivalca.

Naj poudarim, da smo vsa namenska sredstva, pridobljena s strani občin in ministrstva, kot taka tudi porabili in skušali ravnati čimbolj gospodarno.

3. NABAVA IN OBDELAVA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA (KG)

(glej priložena Tabela 1)

Knjižnica za nakup knjižničnih gradiv pridobiva namenska sredstva od občin ustanoviteljic knjižnice ter od Ministrstva za kulturo, poleg tega pa je za nakup namenila tudi del sredstev iz lastnih virov.

V letu 2011 smo za knjižnično mrežo pridobili skupaj 10.557 enot knjižničnih gradiv. Od tega je bilo 8.076 enot nakupa in 2.481 enot darov.

Prirast knjižničnega gradiva je sledeči:

- **knjige**: pridobljenih je bilo 9.076 enot ali 86 % skupaj vpisanih enot. Poleg knjig v slovenskem jeziku so bile nabavljene tudi knjige v angleškem, nemškem, francoskem, italijanskem in hrvaškem jeziku;
- **neknjižno gradivo** (avdiovizualno, elektronsko in drugo neknjižno gradivo): vpisano je bilo 925 enot neknjižnega gradiva: avdio- in videokasete, zgoščenke, DVD-ji, CD-romi, zemljevidi ali 8,76 %;
- **serijske publikacije**: pridobljenih je bilo 556 letnikov serijskih publikacij (5,26 %), ki so bile vnešene v COBISS (nekaj naslovov se v COBISS ne vnaša in se tekoče odpisuje): revij, časnikov, časopisov, zbornikov. Periodika vključuje tako mladinska glasila in revije v tujih jezikih (tudi v krajevnih knjižnicah) kot strokovne revije z različnih področij.

Sredstva, namenjena nakupu KG, so bila porabljena takole:

Vrsta gradiva	Znesek
knjige	133.073
AV gradivo	5.450
serijske publikacije	15.967
elektronski viri	1.007
SKUPAJ	155.497

Glede na leto 2010 je bilo v letu 2011 za nakup KG porabljenih 4,37 % MANJ sredstev. Cena povprečne enote gradiva je bila 19,25 EUR in je višja za 0,43 EUR v primerjavi s povprečno ceno enote kupljenega gradiva v letu 2010. Upoštevati pa je potrebno tudi, da je cena knjige brez rabata približno 15 % višja, torej znaša približno 22 EUR.

4. VPIS IN ODPIS KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

(glej priložena Tabela 1)

V letu 2011 je bilo v Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka za celotno mrežo inventariziranih (vneseno v COBIB) 10.557 enot knjižničnih gradiv: 10.001 enot knjig in neknjižnih gradiv (AV gradivo, zemljevidi in elektronsko gradivo) in 556 enot serijskih publikacij. Standardu 250 izvodov knjig gradiva na 1000 prebivalcev smo se približali na 87% naj pa poudarim, da predvsem na račun darovanega gradiva, saj samo s kupljenim gradivom dosegamo normativ komaj **77 %**. Boljše kot v preteklih letih smo se približali normativu za nakup AV gradiva čeprav smo ga dosegli le 88%, v letu 2010 le 72%.

Načrtovanemu razmerju med naslovi **strokovne literature in leposlovjem** smo se med v letu 2011 kupljenimi gradivi za celotno mrežo dokaj približali, standard namreč zahteva razmerje 60 % : 40 %. Odmik nastane predvsem zaradi krajevnih knjižnic, kjer se prilagajamo strukturi uporabnikov knjižnice. V njih ima prednost: gradivo za otroke, tako leposlovje kot strokovna literatura, kakovostna domača in prevodna književnost, v manjši meri pa strokovna literatura, od katere kupujemo predvsem poljudno strokovno literaturo, nekaj pa tudi strokovne literature za potrebe dijakov in študentov.

Razmerje naslovov med gradivom **za odrasle in otroke je 75 % : 25 %** (predpis je 70 % : 30%). Tako je delno zaradi potreb članov knjižnice kot tudi zaradi založniške produkcije in ponudbe na knjižnem trgu, vendar pa se iz leta v leto bolj približujemo izpolnjevanju normativov. Primanjkljaj v prirastu naslovov gradiv za otroke, predvsem tistih, ki pokrivajo različna znanja, nadomestimo s splošnim poljudnim gradivo, ki ni inventarizirano kot mladinsko gradivo, je pa mladini dostopno.

Do delnih odstopanj pri obeh razmerjih prihaja v nekaterih krajevnih knjižnicah predvsem zaradi kategorij bralcev, ki iščejo predvsem določeno zvrst, običajno otroško literaturo in leposlovje.

Prav tako pa krajevnim knjižnicam omogočamo z ustreznim nakupom dostopnost kakovostne domače in tuje literature.

Zaradi izgubljenosti, odtujenosti, iztrošenosti in zastarelosti gradiva je bilo v letu 2011 odpisanih skupaj 3.315 enot knjig in serijskih publikacij ter AV gradiv:

Enota	Število knjig	Število AV gradiv	Število serijskih publikacij	Skupaj
Osrednja knjižnica Škofja Loka	1.385 knjig	53 enot	152 enot	1.590 enot
Izposojevališče Trata	652 knjig	4 enote	4 enot	660 enot
Izposojevališče Gorenja vas	54 knjig	Ø enot	14 enot	68 enot
Izposojevališče Poljane	6 knjigi	Ø enot	6 enoti	12 enot
Izposojevališče Železniki	57 knjig	0 enot	11 enot	68 enota
Izposojevališče Žiri	791 knjig	32 enot	66 enot	889 enot
Izposojevališče Sovodenj	1 knjiga			1 enota
Potujoča knjižnica	10 knjig	17 enot	0 enote	27 enot
Skupaj	2.956 knjig	106 enot	253 enot	3.315 enot

Glede na Navodila za odpis in izločanje gradiva, naj bi knjižnice, ki dosegajo normative po številu enot na prebivalca morale na leto odpisati toliko enot gradiva, kot ga kupijo. S knjižničnim fondom tako normative presejata knjižnici v Škofji Loki in Žireh, kjer bo potrebno odpis povečati. V manjši meri pa za normativi zaostajajo še enote na Trati, Gorenji vasi, Poljanah in Železnikih.

V celotni knjižnični mreži je bilo tako ob koncu leta 2011 vpisanih 224.361 enot KG. Skupna zaloga KG se je v primerjavi z letom 2010 povečala za 3 %. Glede na standarde za splošne knjižnice, ki določajo 4 enote KG na prebivalca, presegamo standard za 21 % v celotni knjižnični mreži, ne dosegamo pa ga v posameznih krajevnih knjižnicah.

5. ČLANSTVO, OBISK, IZPOSOJA

(glej priložene Tabela 4, Tabela 2, Tabela 2a)

V letu 2011 je bilo v vse enote knjižnice vpisanih **9.912 bralcev ali 24 %** vsega prebivalstva na območju Upravne enote Škofja Loka. Bralcev, ki so bili mlajši **od 15 let, je bilo 3.702 ali 51 %**. **Na novo** se je vpisalo **970 bralcev**. Število skupaj vpisanih članov je v primerjavi z letom 2010 **večje za 1 %**. Pregled vpisanih bralcev po občinah in starosti prikazuje naslednja tabela:

Občina	Število prebivalstva		Število članov knjižnice			
	skupaj	do 15. leta	Skupaj 2010/2011	%	do 15. leta 2010/2011	%
Škofja Loka	22.778	3.722	6.107/6.295	28 %	2.057/2.116	57 %
Gorenja vas-Poljane	7.279	1.489	1.423/1.611	22 %	683/836	56 %
Železniki	6.781	1.201	849/913	13 %	343/374	31 %
Žiri	4.895	806	1.043/1.061	22 %	465/426	53 %
CSS			37/32			
Skupaj	41.733	7.218	9.459/9.912	24 %	3.548/3.702	51 %

Podatki, ki jih navajamo v statistiki za leto 2011, vključujejo izključno bralce, ki so uporabljali storitve knjižnice v letu 2011. Število vseh v knjižnico vpisanih občanov je bistveno večje, vendar pa vključno z njimi komaj polovično dosegamo priporočila Centra za razvoj knjižničarstva pri NUK-u, da naj bo v knjižnico vključenih vsaj 40 % vseh prebivalcev s svojega območja in vsaj 60 % mladine do 15. leta, čemer pa se uspešno približujemo.

K povečanemu včlanjevanju bi pripomoglo brezplačno članstvo, kot ga predvideva Zakon o knjižničarstvu, ki bi bilo mogoče, če bi občine, ustanoviteljice knjižnic, zagotovile za delovanje knjižnic dovolj sredstev za vse materialne stroške. Precejšnji delež teh stroškov namreč sedaj pokrivamo sami z drugimi viri sredstev za opravljanje javne službe (t. im. lastnimi sredstvi), kajti

nedvoumno je, da se na isto člansko izkaznico knjižnično gradivo izposoja večje število uporabnikov.

Večje število bralcev je pogojeno tudi z odprtostjo knjižnice. Knjižnica bi morala uporabnikom omogočiti dnevno dostopnost do literature oziroma biti odprta v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic (Urad. list RS, št. 29/2003), ki natančno določa obratovalni čas knjižnice glede na število prebivalcev, ki jim je namenjena, in ki velja od 22. 03. 2004. V skladu s to odredbo niso odprte krajevne knjižnice na Trati, v Gorenji vasi in v Železnikih. Zlasti pa se kaže **potreba po odprtosti mladinskega oddelka** po enakem urniku kot je odprt oddelek za odrasle.

V letu 2011 smo nadaljevali z izločanjem neaktivnih članov knjižnice. Na podlagi 21. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. list RS, št. 94/07) in 15. člena Zakona o knjižničarstvu (Ur. list RS, št. 87/01) smo dolžni iz evidence **izbrisati vse neaktivne člane knjižnice, to so tisti, ki nas niso obiskali najmanj eno leto in so poravnali vse obveznosti do knjižnice**. Izbrisan član se bo ob obisku moral ponovno vpisati v knjižnico.

V letu 2011 je bilo tako ročno **brisanih 144 članov**. Njihove pristopne izjave smo v skladu z ZVOP izločili in jih uničili.

Nekaterih članov ni bilo mogoče brisati, ker dolgujejo gradivo, imajo finančni dolg ali vpisano opombo, ki se v večini primerov nanaša na nastali dolg.

Pregledali smo tudi vse članske izkaznice, ki so ostale v posameznih enotah knjižnice in izkaznice brisanih neaktivnih članov izločili in uničili.

Ponovo brisanje članov bomo izvedli v decembru 2012.

Knjižnico Ivana Tavčarja Škofja Loka z vsemi enotami je v letu 2011 obiskalo **227.918 bralcev ali 15 % več** kot v letu 2010, ki so si sposodili knjige, jih vrnili ali prišli v čitalnico!

Vsi bralci so si v letu 2011 sposodili **724.528 enot** knjižničnih gradiv ali **15 % več** kot v letu 2010.

Obisk pa bi bil zlasti v čitalnici v Škofji Loki bistveno večji, če bi imeli ustrezne prostore, kar obiskovalci knjižnice najbolj pogrešajo.

Podrobnejši podatki o obisku in izposoji ter primerjave med letoma 2010 in 2011 so navedene v priloženih Tabelah 2 in 2a.

Standardi za splošne knjižnice, ki veljajo za obdobje od 1. maja 2005 do 30. aprila 2015 (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost jih je sprejel 21. 04. 2005) in Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Urad. l. RS, št. 73 z dne 29. 07. 2003) opredeljujeta število zaposlenih tako strokovnih kot manipulativnih delavcev, ki bi tudi v Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka moralo biti bistveno večje.

O opravljenem delu strokovnih delavcev, govorijo spodnji podatki :

- en strokovni delavec je v letu 2011 **izposodil 51.681 enot** (2010 - 44.853), **(slovensko povprečje za 2010 je 25.543 enot gradiva)**
- en strokovni delavec je v preteklem letu **postregel 16.238 obiskovalcev** (2010 - 15.428) **(slovensko povprečje za 2010 je 7.293 obiskovalcev)**
- knjižnico je dnevno obiskalo v povprečju **747 obiskovalcev** (2010 – 694), - brez prireditev
- dnevna izposoja knjižničnih gradiv je bila **v povprečju 2.380 enot** (2010 - 2.012)

Zato bo nujno potrebno v prihodnje zagotoviti, **več strokovnih delavcev**, če bomo hoteli, da bodo knjižnice ustanove s kulturno, izobraževalno in informacijsko funkcijo, ki bodo ob primernem prostoru, komunikacijski opremljeni in bogatem knjižničnem gradivu lahko zadovoljili potrebe uporabnikov, ki so z vsakim letom večje, bolj raznolike.

6. INFORMACIJSKA DEJAVNOST IN AVTOMATIZACIJA KNJIŽNIČNEGA POSLOVANJA

Knjižnica, ki se čedalje bolj uveljavlja kot informacijsko središče, mora razpolagati tudi z ustrežno komunikacijsko in informacijsko tehnologijo za uporabnike in strokovne delavce. Sistem COBISS omogoča povezovanje vseh vrst knjižnic v Sloveniji, kar slehernemu uporabniku kjerkoli omogoča dostop do lokalnega in vzajemnega kataloga in tako posredno tudi do gradiva iz katerekoli knjižnice. Po medknjižnični izposoji so si v letu 2011 iz drugih knjižnic uporabniki izposodili 107 knjig in fotokopiranih člankov (v letu 2010 – 47).

Bralci so imeli v osrednji knjižnici v Škofji Loki na razpolago za iskanje po knjižničnih bazah 10 osebnih računalnikov z dostopom do svetovnega spleta na oddelku za odrasle ter treh na mladinskem oddelku. Knjižnica omogoča uporabnikom uporabo računalnikov in računalniške opreme tudi za pisanje tekstov, tiskanje in prenos podatkov na ustrezen medij. Prek njih je dostopnih vrsta posameznih baz podatkov, omogočajo tudi pregledovanje seznamov naslovov tujih strokovnih in znanstvenih revij s polnimi besedili člankov, ki jih vsebujejo posamezne baze podatkov. Dodati pa je potrebno, da postopoma postaja računalniška oprema v osrednji knjižnici v Škofji Loki počasna, zastarela in jo bo nujno nadomestiti z novo! Za delo s sodobno IKT tehnologijo pa pomenijo velik minus tudi prostorski pogoji.

Uporabniki imajo možnost uporabljati računalnike za iskanje po katalogih in COBISS-u, za brkljanje po svetovnem spletu in za pisanje tekstov tudi v vseh krajevnih knjižnicah. V vseh enotah Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka je računalniško podprta tudi izposoja, kar nudi bralcem vrsto ugodnosti (podaljševanje, rezervacije, naročila preko Interneta), strokovnim delavcem pa možnost posredovanja večjega števila informacij glede literature in knjižne zaloge.

Na javnem razpisu Ministrstva za kulturo za nakup informacijsko komunikacijske tehnologije je bila Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka tudi v preteklem letu uspešna. Pridobila je sredstva za nakup treh (3) osebnih računalnikov za uporabnike v Škofji Loki, po enega (1) pa za Krajevno knjižnico Trata in Sovodenj za potrebe strokovne delavke. Svoj delež so prispevale tudi občine, ustanoviteljice knjižnice.

Knjižnica je bila v letu 2011 tudi uspešna na razpisu Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, kjer je pridobila sredstva za kompletno preureditev računalniškega omrežja v skladu s standardi, kar je bilo osnova za izvedbo Eduroma/Libroam brezžičnega dostopa, ki je sedaj na voljo uporabnikom knjižnice.

Uporabniki si informacije o knjižnici in njenih dejavnostih pridobivajo tudi na spletni strani knjižnice <http://knjiznica-skofjaloka.si/>, ki je še v nastajanju, in tudi na socialnem omrežju Facebook.

Poleg vse večjega števila telefonskih informacij, poteka informacijska dejavnost še v naslednjih oblikah: v obliki mesečnih seznamov knjižnih novosti, v poročanju o njih in o dogodkih v knjižnici na lokalnem radiu in v časopisnih prispevkih,... Nadaljuje se tudi redna tedenska oddaja na Radiu Sora z naslovom Beremo skupaj, v kateri strokovne delavke knjižnice poslušalce seznanjajo z aktualnimi novostmi na knjižnih policah naše knjižnice ali pa jih

informirajo z literaturo škofjeloške knjižnice. Da je oddaja poslušana in zanimiva, dokazuje povpraševanje prav po delih, ki so bila predstavljena v oddaji.

V sklop informacijske dejavnosti sodi tudi sodelovanje s šolami in vrtci na škofjeloškem področju, ki bi bilo ob zadostnem številu strokovnih knjižničarskih delavk in primernem prostoru še intenzivnejše. Zlasti redno pa obiskujejo otroci iz vrtca in osnovne šole krajevni knjižnici v Žireh in Gorenji vasi ter po prenovi poljske knjižnice tudi slednjo, pa tudi v Sovodnju so se začeli redni mesečni obiski tako skupin otrok iz vrtca kot tudi osnovnošolcev podružnične šole. Prav tako postajajo redni obiskovalci knjižnice v Železnikih skupine otrok iz Vrtca Železniki.

V letu 2011 Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za šolstvo in šport v sodelovanju s splošnimi knjižnicami nadaljujejo projekt **Rastem s knjigo: slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu**. Obiski potekajo tudi v šolskem letu 2011/2012. v knjižnici učence seznanimo z vsem, kar jim ponuja knjižnica, ob obisku pa vsakdo prejme tudi knjižno darilo, kar je financirano iz državnega proračuna.

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka je v sodelovanju s Kapucinskim samostanom Škofja Loka pripravila zanimiv domoznanski projekt, sklop delavnic pod skupnim imenom »Približajmo si Škofjeloški pasijon«. Delavnice učencem od 12. leta dalje približujejo pasijon z glasbenega, gledališkega in likovnega vidika. Že tretje leto zapored so ga spoznavali učenci 9. razredov Osnovne šole Simon Jenko iz Kranja. Zlasti pa bi bili veseli učencev iz širšega škofjeloškega območja, za kar pa zaenkrat še nismo uspeli navdušiti vodstev osnovnih šol.

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka je poleg skrbi za razvoj knjižničarske stroke, strokovne pomoči drugim knjižnicam na področju, za katerega je bila ustanovljena, sodelovanja s strokovnimi organizacijami, zadolžena tudi za organizacijo knjižnične mreže, za njeno koordinacijo, ustrezno kadrovsko pokritost, za nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva po strokovnih pravilih, za zagotavljanje pretoka informacij.

Vse te naloge Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka opravlja v mejah možnosti. Nemajhna ovira za še boljše izvrševanje te zadolžitve je prostorska stiska in kadrovska podzaposlenost. Dejstvo pa je tudi, da smo kot posredni proračunski porabnik pri zagotavljanju pogojev za knjižnično dejavnost odvisni od naklonjenosti lokalnih skupnosti, ki zelo različno razumejo obveznosti, ki so jim naložene z zakonodajo.

7. DOMOZNANSKA DEJAVNOST

Knjižnica je dolžna skrbeti tudi za domoznansko dejavnost, kar pomeni predvsem zbiranje gradiv, ki je bodisi z vsebino ali avtorjem povezano s škofjeloškim področjem. Prirast domoznanskih knjižničnih gradiv v letu 2011 je bil 434 enot (345 naslovov). Načrtno se zbirajo tudi lokalna glasila in drobni tiski, razglednice. Zavedamo pa se, da za marsikatero delo, ki bi sicer sodilo v to zbirko, ne izvemo oziroma ga kljub predpisom ne dobimo v knjižnico.

Knjižničarska zakonodaja narekuje načrtno urejanje in vodenje domoznanske dejavnosti za področje, na katerem deluje knjižnica, vendar v Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka to nalogo opravljamo v mejah zmogljivosti zaradi že večkrat omenjenega premajhnega števila strokovnih delavcev.

Na področju domoznanske dejavnosti knjižnica tudi usklajuje in posreduje potrebno dokumentacijo za digitalizacijo domoznanskega gradiva, ki ga za področje gorenjske izvaja Mestna knjižnica Kranj. Tako je knjižnica v letu 2011 poskrbela za ureditev avtorske pogodbe za Knjigo hiš, (avtor France Štukl). Gradivo bo digitalizirano in brezplačno dostopno javnosti preko spleta v letu 2012!

8. PRIREDITVE

(glej priložena Tabela 3)

Knjižnica je v letu 2011 sama ali v sodelovanju z drugimi kulturnimi in izobraževalnimi institucijami pripravila vrsto odmevnih **prireditiv** za otroke in odrasle – skupaj **569** ali 3 % več kot v letu 2010. Udeležilo ali ogledalo se jih je 19.682 obiskovalcev, kar je sicer dobre 5 % več kot v letu 2010.

V preteklem letu smo nadaljevali z že uveljavljenimi prireditvami.

Odmevni in zelo dobro obiskani so sredini večeri v Škofji Loki in petkovi oziroma četrtekovi večeri v Žireh. V sezoni 2011/12, sredine večere v Škofji Loki, zaradi pogostega prekrivanja terminov kulturnih prireditiv poskušamo umestiti na drug dan v tednu. Na osnovi rezultatov pa bomo potem sprejeli ustrezno odločitev glede nadaljnega termina v tednu za te večere!

Sicer pa se menjavajo predstavitve knjig, strokovna predavanja o aktualnih temah, predavanja z diapozitivi, literarni večeri.

Stalnica med prireditvami za otroke so ure pravljic vsak teden v Škofji Loki, dvakrat na mesec v Žireh in Železnikih ter enkrat mesečno na Trati, Gorenji vasi, v Poljanah in v Sovodnju.

Nadaljujemo s kreativnimi delavnicami prav v vseh enotah knjižnice. Izjemen obisk le-teh je bil v Žireh, Gorenji vasi in v Železnikih, dokaj dober pa je tudi na Trati. V Škofji Loki te dejavnosti zaradi pomanjkanja prostora žal ne moremo izvajati!

Med prireditve lahko uvrstimo tudi različne oblike spodbujanja branja predvsem pri mladini. To so:

- mesečna nagradna vprašanja za otroke (odgovore morajo najti v leposlovni ali strokovni literaturi);
- moja najljubša knjiga: zbiramo predloge mladih bralcev za njihovo najljubšo knjigo. Enako ravnajo vse slovenske knjižnice (splošne in šolske), končni rezultat je razglasitev naj knjige – domače in tuje – po izboru mladih bralcev;
- izbiranje naj-bralca v času počitnic.

Že vrsto let sodelujemo tudi z Društvom prijateljev mladine v njihovem počitniškem projektu *Dobimo se ob pol desetih*, ko v mesecu juliju otroci enkrat tedensko v dopoldanskem času obišejo knjižnico na Trati, zaradi prostorske stiske pa naše loške knjižničarke s pravljicami, kvizi, ustvarjalnimi delavnicami gostujejo v prostorih Osnovne šole Škofja Loka – Mesto.

9. NABAVA OSNOVNIH SREDSTEV IN INVESTICIJE

(glej priloženo računovodsko poročilo)

V letu 2011 je bilo v Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka za nabavo računalniško-komunikacijske opreme, računalniških programov in osnovnih sredstev porabljenih skupaj **32.540 EUR**. V skladu z Zakonom o javnih naročilih in internim aktom Navodila za oddajo javnih naročil male vrednosti smo za sredstva iz državnega proračuna in sredstva iz občinskih proračunov (Občina Škofja Loka, Občina Žiri) nabavili računalniško opremo v skupnem znesku **16.941 EUR**. Delež posameznih sofinancerjev za računalniško opremo je bil naslednji:

- Ministrstvo za kulturo: **3.890 EUR**,
- Ministrstvo za visoko šolstvo: **4.808 EUR**
- občine Škofja Loka, Gorenja vas – Poljane in Železniki: **8.243 EUR**,

Pridobljena je bila naslednja računalniška strojna oprema z ustreznimi programi:

- 3 osebni računalniki za uporabnike v osrednji knjižnici v Škofji Loki,
- 1 osebni računalnik za uporabnike v Krajevni knjižnici Trata,
- 1 osebni računalnik za strokovne delavce v Krajevni knjižnici Sovodenj,

Pridobljena je bila tudi računalniška strojna oprema za pet informacijskih kioskov (tehnologija zaslona na dotik):

- 2 enoti za Škofjo Loko
- 1 enota za krajevno knjižnico Trata
- 1 enota za krajevno knjižnico Železniki
- 1 enota za krajevno knjižnico Poljane

Z omenjenimi informacijskimi kioski bomo uporabnikom omogočili dostop do kataloga in spletnih strani knjižnice. S tem pa bolj racionalno uporabili obstoječe računalnike, ki se sedaj uporabljajo v ta namen!

V letu 2011 je bilo za posamezne organizacijske enote nabavljeno tudi:

- multifunkcijska tiskalna naprava (fax, tiskalnik, kopirni stroj) za osrednjo knjižnico Škofja Loka (direktor),
- omara za računalniško opremo (Škofja Loka),
- ionizatorska klimatska naprava (Železniki),
- regali, stojala, delovni pult, kocke, vitrina, nosilci za knjige (po različnih lokacijah – podrobnosti v inventurnem seznamu)

Občine so za nabavo opreme in vlaganj (zajet tudi znesek za računalniško opremo) prispevale naslednje zneske:

		<i>prenos presežka</i>
Škofja Loka	10.179	
Gorenja vas - Poljane	6.000	781
Železniki	6.081	
Žiri	0	276
SKUPAJ	22.260	1.057

10. IZOBRAŽEVANJE

V letu 2011 je bilo zaposlenim omogočeno več izobraževanj za različne delovne procese, tako za strokovno bibliotekarsko področje kot za finančne in upravne zadeve pa tudi za delo z uporabniki.

Stroški strokovnega izobraževanja tako za strokovne delavce kot za vodstvene so v letu 2011 znašali **3.054 EUR**. Stroški izobraževanja so glede na leto 2010 veliko manjši tudi zaradi menjave na mestu direktorja, saj se odhajajoča direktorica ni udeležila nekaterih rednih izobraževanj tako kot v preteklih letih. Prav tako se v letu 2011 še ni izobraževal novi direktor.

Z dodatnim izobraževanjem strokovnih delavcev skušamo dvigovati kvaliteto storitev.

11. UPRAVLJANJE KADROV

V letu 2011 je bilo v Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka redno zaposlenih 17 delavcev. Pomanjkanje kadrov, ki je že vsa leta precej pod normativi, otežuje tekoče opravljanje nalog, ki so opredeljene v programu. V letu 2011, si je knjižnica dva (2) meseca pomagala z študentko bibliotekarstva Nastjo Šink, ki je preko Zavoda RS za zaposlovanje v knjižnici opravljala program usposabljanja na delovnem mestu.

Pet zaposlenih (3 strokovne delavke ter direktor/ica, računovodkinja, delno snažilka) so v skladu s Pravilnikom o izvajanju knjižnične dejavnosti kot javne službe za izvajanje skupnih nalog sofinancirale vse občine – ustanoviteljice knjižnice glede na število prebivalcev v posamezni občini.

Glede na stopnjo izobrazbe je struktura zaposlenih (vključno z javnimi deli) na dan 31. 12. 2011 naslednja:

stopnja izobrazbe	strokovni delavci	upravni delavci	tehnični delavci	določen čas	skupaj
I.	-	-	1	-	1
IV.	-	-		-	-
V.	2		-		2
VI.	6	1	-	-	7
VII.	6	-	-	-	6
VIII.	-	1	-	-	1
skupaj	14	2	1	0	17

Izraba delovnega časa pa je bila naslednja:

	ure	%
redno delo	28.997	81,29 %
letni dopust	4.000	11,21 %
izredni dopust	48	0,13 %
izobraževanje	96	0,27 %
prazniki	1048	2,94 %
bolezni	1491	4,15 %
skupaj	35.670	100 %

V letu 2011 je bilo v primerjavi z letom 2010 več boleznine (1,15%). Ena delavka je bila dalj časa odsotna zaradi poškodbe, sicer pa je odsotnost zaradi bolezni v preteklih letih ok. 1 %, kar znese ok. 3-4 delovne dneve na zaposlenega v letu. Slovensko povprečje v letu 2010 je bilo 7,4 dneve, odsotnost zaradi bolniških v Franciji je bila 5,5 delovnih dni in v Avstriji 3,4 delovnih dni. Tako ugotavljamo, **da so zaposleni kljub enormnim obremenitvam še sorazmerno zdravi.**

12. SKLEP

V Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka se trudimo utrditi podobo knjižnice v funkciji lokalnega središča za zadovoljevanje kulturnih, izobraževalnih, sprostitev, informacijskih in komunikacijskih potreb prebivalcev.

Z dejavnostjo, ki jo izvajamo, vplivamo na kakovost življenja občanov na izobraževalnem, kulturnem, informacijskem, prostotčasnem in socialnem področju, dvigujemo bralno kulturo in bralno pismenost.

Knjižničarji smo obdani s knjigami in zapisi na raznovrstnih medijih, ki jih sprti ustvarja človeštvo. Knjižnica ima nalogo, da z ustreznimi motivacijskimi sredstvi spodbuja bralno kulturo, s tem pa razvoj vseh funkcij branja. Ustrezati pa mora tudi zahtevam sodobnosti in v svojem okolju razvijati informacijsko pismenost v povezavi z okoljem.

Naša najvišja vrednota so zadovoljni uporabniki, zato bomo tudi v prihodnje sledili razvoju na področju naše dejavnosti, novosti bomo prilagajali potrebam okolja in uporabnikom.

Naša prihodnost ni samo v uspešnem gospodarstvu. Ohranjalo nas je in nas bo tudi zajemanje iz vrednot kulture, katere prenašalka je knjiga v taki ali drugačni obliki.

Upamo, da se bo v prihodnosti le našel tudi primeren prostor zanjo, za bralce in knjižničarje!

Direktor:
mag. Matjaž Eržen

Škofja Loka, 20. 02. 2011